Сборник съдебна практика

РЕШЕНИЕ НА ОБЩИЯ СЪД (четвърти състав)

20 юли 2016 година*

„Извъндоговорна отговорност — Вреди, причинени от OLAF и от Комисията във връзка с разследване на OLAF — Иск за обезщетение — Искане да се обяви, че някои актове на OLAF не съществуват в правния мир и са недопустими като доказателства пред националните органи — Допустимост — Злоупотреба с власт — Обработване на лични данни — Право на защита“

По дело T-483/13

Athanassios Oikonomopoulos, с местожителство в Атина (Гърция), за когото се явяват първоначално N. Korogiannakis и I. Zarzoura, avocats, а впоследствие G. Georgios, avocat,

ищец,

срещу

Европейска комисия, за която се явяват J. Baquero Cruz и A. Sauka, в качеството на представители,

ответник,

с предмет, от една страна, искане за обезщетение за вредите, причинени от Комисията и от Европейската служба за борба с измамите (OLAF), и от друга, искане да се обяви, че някои актове на OLAF не съществуват в правния мир и са недопустими като доказателства пред националните органи,

ОБЩИЯТ СЪД (четвърти състав)

състоящ се от: M. Prek (докладчик), председател, I. Labucka и V. Kreuschitz, съдии,

секретар: C. Heeren, администратор,

предвид изложеното в писмената фаза на производството и в съдебното заседание от 10 юни 2015 г.,

постанови настоящото

* Език на производството: английски.

Решение [1]

Фактическа обстановка

1 Ищецът, г-н Athanassios Oikonomopoulos, е електроинженер и бизнесмен с дейност на пазара на компютърната роботика. Той учредява и от 1987 г. до 2006 г. ръководи установеното в Гърция дружество Zenon Automation Technologies SA (наричано по-нататък „Zenon“).

2 Между 2004 г. и 2006 г. Zenon сключва няколко договора с генерална дирекция (ГД) „Информационно общество и медии“ (наричана по-нататък „ГД „Информационно общество“) на Европейската комисия по линия на Шеста рамкова програма за дейности в областта на научните изследвания, технологичното развитие и демонстрационните дейности, допринасяща за създаването на европейско пространство за изследвания и иновации (2002—2006 г.) (наричана по-нататък „Шеста рамкова програма“).

3 През ноември 2008 г. по искане на Комисията външно одитно дружество извършва одит на Zenon във връзка с проектите „Alladin“ и „Gnosys“ по Шеста рамкова програма. В резултат е изготвен в частност одитен доклад 08-BA59-028 от 13 май 2009 г. (наричан по-нататък „първоначалният одитен доклад“).

4 От първоначалния одитен доклад личи, че са констатирани аномалии по отношение на разходите за персонал. Zenon поискало от Комисията финансиране на значителна стойност за разходи, които всъщност му били фактурирани от кипърското дружество Comeng Computerised Engineering (наричано по-нататък „Comeng“). Тези разходи неправилно били отчетени в категорията на преките разходи за персонал като разходи за „вътрешни консултанти“, а трябвало да бъдат отчетени като разходи за подизпълнение. Тази практика била системна. Оттук Комисията заключава, че тези разходи не могат да се смятат за допустими нито като разходи за персонал, нито като разходи за подизпълнение.

5 В този контекст на 10 декември 2009 г. Европейската служба за борба с измамите (OLAF) започва разследване във връзка с проекта GR/RESEARCH-INFSO-FP6-Robotics and informatics, осъществяван по линия на Шеста рамкова програма. С Регламент (ЕО) № 1073/1999 на Европейския парламент и на Съвета от 25 май 1999 година относно разследванията, провеждани от OLAF (ОВ L 136, 1999 г., стр. 1; Специално издание на български език, 2007 г., глава 1, том 2, стр. 129), тази служба е овластена да провежда външни разследвания, тоест разследвания извън институциите на Европейския съюз, а също и вътрешни разследвания, тоест разследвания вътре в институциите.

6 На 25 и 26 февруари 2010 г. OLAF извършва проверка в помещенията на Comeng.

7 На 6 август 2010 г. ГД „Информационно общество“ изготвя проект за окончателен одитен доклад.

8 На 18 февруари 2011 г. Комисията приема окончателния одитен доклад.

9 През юли 2011 г. OLAF уведомява ищеца, че го смята за разследвано лице в рамките на упоменатото в точка 5 по-горе разследване. На 7 септември 2011 г. представители на OLAF изслушват ищеца в дома му, по онова време в Патмос (Гърция).

1 — Възпроизвеждат се само точките от настоящото съдебно решение, които Общият съд счита за уместно да публикува.

10 С писмо от 19 септември 2012 г. OLAF уведомява ищеца за приключването на разследването. В писмото се посочва, че според резултатите от разследването има достатъчно данни, че са извършени престъпления срещу финансовите интереси на Съюза. Отбелязва се също така, че на гръцките съдебни органи е препоръчано да образуват производство във връзка със случая. Освен това OLAF приканва ГД „Комуникационни мрежи, съдържание и технологии“, която заменя ГД „Информационно общество“, да вземе подходящите мерки, за да осигури връщането на сумата от 1,5 милиона евро от Zenon.

Производството и исканията на страните […]

19 Жалбоподателят моли Общия съд:

— да обяви, че съответните актове и мерки на OLAF не съществуват в правния мир,

— да обяви, че информацията и данните относно него и всички съответни доказателства, предадени на националните органи, са недопустими като доказателства,

— да осъди Комисията да му заплати сума в размер на два милиона евро като признание за противоправните ѝ действия и като обезщетение за вредите, които е нанесла на професионалната му дейност и на доброто му име,

— да разпореди събиране на доказателства и извършване на процесуално-организационни действия на основание членове 64 и 65 от Процедурния правилник от 2 май 1991 г. под формата на представяне на документи и свидетелски показания,

— да осъди Комисията да заплати съдебните разноски.

20 Комисията моли Общия съд:

— да отхвърли иска като отчасти недопустим и отчасти неоснователен или, при всички случаи, като изцяло неоснователен,

— да осъди ищеца да заплати съдебните разноски, включително по обезпечителното производство.

От правна страна

1. *По допустимостта на някои от исканията* […]

25 На първо място, следва да се провери допустимостта на искането да се констатира, че взетите от OLAF мерки не съществуват в правния мир. В този контекст следва да се припомнят правомощията на съда на Съюза, когато е сезиран с иск за обезщетение.

26 Съгласно трайно установената съдебна практика Съюзът носи извъндоговорна отговорност по смисъла на член 340, втора алинея ДФЕС при наличието на съвкупност от условия, а именно противоправно поведение на институция на Съюза, наличие на вреда и причинно-следствена връзка между поведението на институцията и твърдяната вреда (вж. решение от 9 ноември 2006 г., Agraz и др./Комисия, C-243/05 P, EU:C:2006:708, т. 26 и цитираната съдебна практика). Що се отнася до условието относно противоправното поведение, изисква се да е установено достатъчно съществено нарушение на правна норма, която има за цел да се предоставят права на частноправните субекти (решения от 4 юли 2000 г., Bergaderm и Goupil/Комисия, C-352/98 P, EU:C:2000:361, т. 42 и 43, както и от 9 септември 2008 г., FIAMM и др./Съвет и Комисия,

C-120/06 P и C-121/06 P, EU:C:2008:476, т. 173). Освен това следва да се припомни, че съгласно постоянната съдебна практика искът за обезщетение е самостоятелно правно средство за защита, което има особена функция в системата от правни средства за защита и се упражнява при условия, установени с оглед на специфичната му цел (решение от 28 април 1971 г., Lütticke/Комисия, 4/69, EU:C:1971:40, т. 6 и определение от 15 октомври 2013 г., Andechser Molkerei Scheitz/Комисия, T-13/12, непубликувано, EU:C:2013:567, т. 46).

27 Следва да се приеме, че искането да се констатира, че взетите от OLAF мерки не съществуват в правния мир, на практика е равнозначно на искане Общият съд да обяви взетите от OLAF мерки за недействителни и непораждащи никакви правни последици (вж. в този смисъл решение от 9 септември 2011 г., dm-drogerie markt/СХВП — Distribuciones Mylar (dm), T-36/09, EU:T:2011:449, т. 83). Това е повече от просто констатация за противоправност, каквато Общият съд би могъл да направи в производството по иск за обезщетение.

28 Следователно първото искане на ищеца трябва да се отхвърли като недопустимо.

29 Отхвърлянето на това искане като недопустимо не е нарушение на правото на ефективна съдебна защита, нито на принципите на добро правораздаване и процесуална икономия. Всъщност съдебният контрол за спазването на правния ред на Съюза се осигурява, както следва от член 19, параграф 1 ДЕС, от Съда на Европейския съюз и юрисдикциите на държавите членки. За тази цел посредством разпоредбите на членове 263 ДФЕС и 277 ДФЕС, от една страна, и член 267 ДФЕС, от друга, Договорът за функционирането на ЕС създава завършена система от способи за защита и процедури, чиято цел е да осигурят контрола за законосъобразност на актовете на Съюза, поверявайки го на съда на Съюза (решение от 19 декември 2013 г., Telefónica/Комисия, C-274/12 P, EU:C:2013:852, т. 57). Същевременно решенията, които националните органи вземат въз основа на информацията от OLAF, трябва да подлежат на обжалване пред националните съдилища, които пък могат да отправят преюдициално запитване относно тълкуването на разпоредбите от правото на Съюза, което според тях е необходимо, за да се произнесат (вж. в този смисъл определение от 19 април 2005 г., Tillack/Комисия, C-521/04 P(R), EU:C:2005:240, т. 38 и 39).

30 Следва да се поясни, че ищецът не сочи никакви други факти и съображения, за да докаже, че упоменатото право и упоменатите принципи са нарушени.

31 Оттук следва, че само по себе си обявяването на едно искане за недопустимо не е достатъчно, за да се докаже нарушение на правото на ефективна съдебна защита и принципите на добро правораздаване и процесуална икономия.

32 На второ място, трябва да бъде отхвърлено и искането Общият съд да обяви, че информацията и данните относно ищеца и всички съответни доказателства, предадени на националните органи, са недопустими като доказателства.

33 Всъщност това искане не може да се тълкува другояче, освен като искане Общият съд да постанови, че определени доказателства са недопустими пред националните съдилища. Съгласно трайно установената съдебна практика обаче отговорността за действията, които националните органи предприемат вследствие на изпратената им от OLAF информация, е изцяло тяхна и именно те следва да се уверят дали предвид съответната информация може или трябва да бъде образувано наказателно производство. Следователно съдебната защита срещу наказателно преследване трябва да бъде осигурена на национално равнище с всички гаранции, предвидени от вътрешното право, включително и тези, които произтичат от основните права, и с възможност за сезираната юрисдикция да отправи преюдициално запитване до Съда на основание член 267 ДФЕС (вж. определение от 19 април 2005 г., Tillack/Комисия, C-521/04 P(R), EU:C:2005:240, т. 38 и 39, както и цитираната съдебна практика). Изяснено е също така, че ако решат да започнат разследване, националните органи ще определят последиците от евентуална

незаконосъобразност на действията на OLAF, а тази преценка ще може да бъде оспорвана пред националния съд. Ако не бъде образувано наказателно производство или ако то приключи с оправдателна присъда, възможността да се иска обезщетение пред съда на Съюза ще е достатъчна гаранция за защитата на интересите на съответното лице, доколкото ще му позволи да получи обезщетение за всички евентуални вреди, причинени вследствие от противоправното поведение на OLAF (вж. в този смисъл решение от 20 май 2010 г., Комисия/Violetti и др., T-261/09 P, EU:T:2010:215, т. 59).

34 Следва да се приеме, че въз основа на упоменатата в точка 33 по-горе съдебна практика всяко евентуално произнасяне на Общия съд в смисъл, че предадените на гръцките съдебни органи доказателства са недопустими, би било очевидно извън правомощията му. Следователно Общият съд не е компетентен да постанови, че информацията и данните относно ищеца и всички съответни доказателства, предадени на националните органи, са недопустими като доказателства пред националните съдилища.

35 Ето защо второто искане трябва да бъде отхвърлено, без да бъде разглеждано по същество.

2. *По същество*

36 В началото следва да се разгледа доводът на Комисията, че искът за обезщетение бил предявен преждевременно. Всъщност тя твърди, че изпращането на доклада на OLAF до този момент не е довело до никакви мерки от страна на компетентните национални органи. Освен това не била налице вреда, тъй като нямало изтичане или публично разгласяване на информацията.

37 Установено е, че все още е в ход национално съдебно производство. Евентуалните резултати от това производство обаче не биха могли да се отразят на настоящото дело. Всъщност в случая не става въпрос да се определи дали ищецът е извършил нередност или измама, а да се провери как OLAF е провела и приключила разследване, в което той е посочен поименно и в което евентуално е констатирана отговорността му за нередностите, а също и как Комисията е действала в контекста на това разследване. Ако националните съдебни органи приемат, че ищецът не е виновен, това не би отстранило непременно евентуалната вреда, която той е претърпял (вж. в този смисъл решение от 8 юли 2008 г., Franchet и Byk/Комисия, T-48/05, EU:T:2008:257, т. 90 и 91).

38 При това положение, като се има предвид, че вредите, сочени в рамките на настоящия иск, се различават от тези, които биха могли да бъдат установени в резултат от обявяване на невинността на ищеца от страна на националните съдебни органи, искането за обезщетение не може да бъде отхвърлено като преждевременно, което би означавало ищецът да може да подаде такова искане едва след евентуалното окончателно произнасяне на националните съдебни органи.

39 Ето защо, доколкото искът не е преждевременен, разглеждането на въпросите за вида и размера на вредите не следва да се отлага за евентуален по-късен етап.

40 Във връзка с третото си искане ищецът поддържа, че трябва да бъде ангажирана извъндоговорната отговорност на Съюза.

[…]

Относно противоправното поведение […]

По второто основание — нарушение на Регламенти № 45/2001 и № 1073/1999, на задължението за защита на поверителността и професионалната тайна, на правото на личен живот и на принципа на добра администрация […]

51 В началото следва да се подчертае, че разпоредбите на Регламент № 45/2001 са правни норми, които имат за цел да предоставят права на лицата, чиито лични данни се държат от институциите и органите на Съюза. Всъщност самата цел на тези норми е да защитят такива лица от евентуално незаконно обработване на техните данни (решение от 12 септември 2007 г., Nikolaou/Комисия, T-259/03, непубликувано, EU:T:2007:254, т. 210 и 232).

– По първото, второто и третото оплакване — за нарушения на членове 4, 5, 7, 8 и 12 от Регламент № 45/2001, на задължението за защита на поверителността, на професионалната тайна, на правото на личен живот и на принципа на добра администрация, и по-конкретно на член 8, параграф 1 от Регламент №°1073/99 и член 8, параграф 1 от Регламент №°2185/96

52 Тук най-напред следва да се припомни, че член 2, буква а) от Регламент № 45/2001 предвижда, че „лични данни“ означава „всяка информация, свързана с физическо лице с установена или подлежаща на установяване самоличност“, и че „лице с подлежаща на установяване самоличност е лице, чиято самоличност може пряко или косвено да се установи, по-специално по идентификационен номер или по един или повече специфични фактора за неговата/нейната физическа, психологическа, психична, икономическа, културна или социална самоличност“. Член 2, буква б) от Регламента дефинира „обработката на лични данни“ като „всяка операция или съвкупност от операции, които се извършват с или без автоматични средства по отношение на личните данни, като събиране, записване, организиране, съхранение, адаптиране или промяна, извличане, справка, използване, разкриване чрез изпращане, разпространение или другояче предоставяне, подреждане или комбиниране, блокиране, заличаване или унищожаване“.

53 Съгласно съдебната практика разкриването на такива данни е вид „обработка“ по смисъла на член 2, буква б) от Регламент №°45/2001 (решения от 29 юни 2010 г., Комисия/Bavarian Lager, C-28/08 P, EU:C:2010:378, т. 68 и 69, както и от 7 юли 2011 г., Valero Jordana/Комисия, T-161/04, непубликувано, EU:T:2011:337, т. 91). В случая трябва да се приеме, че информацията относно ищеца съставлява „лични данни“ и че е налице „обработка“ на тези данни по смисъла на цитираната разпоредба както от страна на Комисията, така и от страна на OLAF, обстоятелство, което впрочем страните не оспорват.

[…]

59 На първо място, следва да се разгледа оплакването, че не е изпълнено нито едно от условията по член 5 от Регламент №°45/2001.

60 Що се отнася до изпращането на информацията от OLAF на Комисията и на гръцките национални органи, следва да се припомни, че по принцип OLAF изпълнява задачи в интерес на обществото по смисъла на член 5, буква а) от Регламент № 45/2001. В случая обработката на личните данни на ищеца е извършена по повод на разследване, водено от OLAF с цел да се установи дали евентуално не е налице измама, засягаща финансите на Съюза. Следователно обработването на данните от OLAF е било необходимо за изпълнението на нейната задача. Ето защо следва да се приеме, че изпращането на информацията от OLAF на Комисията и на гръцките националните органи е извършено в интерес на обществото. При това положение OLAF не е действала извън пределите на правото на преценка, с което разполага в хипотезата на член 5, буква а) от Регламент № 45/2001.

61 Що се отнася до изпращането на информацията от Комисията на Zenon, следва да се приеме, че по принцип подобно изпращане на информация е в съответствие с член 5 от Регламент № 45/2001.

62 Всъщност Комисията съвсем легитимно изпраща на Zenon окончателен одитен доклад, изводите в който се основават на откъси от доклада на OLAF, съдържащи информация от доклада от мисията на OLAF, от доклада на OLAF за инспекциите на място в помещенията на Comeng на 25 и 26 февруари 2010 г., от протокола от изслушването на директора на Comeng и от документите, сканирани от разследващите служители на OLAF по време на инспекциите на място с разрешението на директора на Comeng и изпратени от OLAF на ГД „Информационно общество“ на 4 май 2010 г.

63 Тази информация дава възможност на Комисията да потвърди, че Zenon не е спазило разпоредбите на договорите FP6, сключени по линия на Шеста рамкова програма, и да откаже финансиране по отношение на всички заявени във връзка с това разходи на Zenon.

64 Ако изводите на OLAF не бяха споменати в окончателния одитен доклад на Комисията, същата нямаше да може да се обоснове защо е направила корекция по отношение на Zenon. Следователно в този контекст по принцип не може да се разглежда като нарушение от страна на ГД „Информационно общество“ това, че тя изпраща на Zenon окончателен одитен доклад, съдържащ информация, с която то непременно трябва да се запознае, за да разбере съображенията, наложили извършването на финансови корекции. Поради това няма основание и да се поддържа, че изпращането на такъв доклад на Zenon с информация за водено от OLAF разследване поначало не е в съответствие с член 5 от Регламент №°45/2001.

65 Следва да се поясни, че от цялата събрана от OLAF информация, възпроизведена в окончателния одитен доклад на ГД „Информационно общество“, информацията за името на ищеца в контекста на банковите операции, извършени между 2002 г. и 2006 г. от името на Comeng по нареждане на ищеца, е била необходима, за да се докаже, че тези банкови операции нямат никаква връзка с изпълнението на договорите FP6, сключени по линия на Шеста рамкова програма. В одитния доклад името на ищеца се споменава и във връзка с финансовите операции, извършени в същия период в полза на други дружества, притежавани или контролирани от него, като се уточнява, че той не е доказал, че тези операции са извършени във връзка с изпълнението от Zenon на договорите, сключени по линия на Шеста рамкова програма. Тази информация също се е явявала необходима, за да се докаже липсата на връзка между тези операции и изпълнението на договорите FP6 от страна на Zenon. Освен това от одитния доклад личи, че именно ищецът решава да използва Comeng, за да бъдат издадени фактурите на Zenon, и да извърши банковите операции между последното и Comeng. Налага се констатацията, че тази информация може да бъде изведена от електронното писмо от 29 септември 2010 г., изпратено от самия ищец до новия директор на Zenon и предадено на Комисията от новите акционери в дружеството. В него ищецът посочва, че е използвал Comeng, за да увеличи изкуствено печалбата с 10 %, без дружеството да понесе загуби. Тези данни съответно позволяват на Комисията да потвърди, че използването на Comeng във връзка с изпълнението на договорите, сключени по линия на Шеста рамкова програма, е не „грешка“, а нарочно решение, и в резултат от това да отхвърли твърдението, че е допусната просто изчислителна грешка, съответно да отхвърли и направеното от Zenon предложение в електронното писмо от 18 октомври 2010 г. само да се поправят изчисленията на разходите за персонал, и така да обоснове размера на финансовата корекция по отношение на Zenon. Ето защо не се установява, че изпращането на тази информация на Zenon чрез одитния доклад не е в съответствие с член 5 от Регламент № 45/2001.

[…]

67 С останалите си доводи ищецът поддържа, че член 5, букви а) и б) от Регламент № 45/2001 не е спазен поради това, че той е трето лице по отношение на договорите между Zenon и Съюза, а няма разпоредба на правото на Съюза, която да оправомощава Комисията да обработва личните данни на трети лица. Както основателно посочва Комисията, трябва да се подчертае, че към момента на настъпването на спорните факти ищецът е директор на Zenon и законен представител на дружеството по няколко от договорите FP6, сключени по линия на Шеста рамкова програма, а също така е и генерален директор на Comeng до 2006 г. и краен собственик на това дружество.

68 Освен това ищецът твърди, че във връзка с договорите FP6 Комисията действа като съдоговорител, а не като орган на публична власт, когато изпраща окончателния одитен доклад на Zenon, и от това непременно следва, че не е изпълнено нито едно от условията по член 5 от Регламент № 45/2001. Доводът на ищеца видимо трябва да се разбира в смисъл, че окончателният одитен доклад е изготвен в рамките на изцяло договорни правоотношения и е неразделна част от тези правоотношения и съответно ГД „Информационно общество“ не е имала право в този контекст да изпраща личните данни на ищеца на Zenon.

69 Несъмнено окончателният одитен доклад е изготвен в рамките на договорните правоотношения. Изводите в доклада обаче са основани на информацията от доклада на OLAF, която упражнява правомощията си в интерес на обществото по смисъла на член 5, буква а) от Регламент №°45/2001.

70 Следователно трябва да бъде отхвърлено оплакването, че не е изпълнено нито едно от условията по член 5 от Регламент №°45/2001.

71 На второ място, неоснователно е твърдението на ищеца, че дори да е имала право да събира личните му данни, OLAF при всички случаи е нарушила членове 7 и 8 от Регламент №°45/2001, като е разкрила данните пред различни генерални дирекции на Комисията, пред гръцките национални органи, пред Zenon и служителите му, както и пред Comeng и служителите му.

72 Предаването на данните от OLAF на ГД „Информационно общество“ е било необходимо за законното изпълнение на задача от компетентността на тази генерална дирекция. Всъщност предоставената от OLAF информация дава възможност да бъдат направени окончателните одитни изводи. Тези данни позволяват на ГД „Информационно общество“ да констатира, че увеличението на разходите за персонал съответства на фактурираните от Comeng разходи за персонал и че условията по член II.6 от типовите договори по Шеста рамкова програма не са спазени, тъй като някои разходи, отчетени като разходи за „вътрешни консултанти“, всъщност са разходи за подизпълнение. Също въз основа на тази информация Комисията по-нататък извършва корекцията на тези разходи. Следователно не е налице нарушение на член 7 от Регламент № 45/2001.

73 Освен това ищецът твърди, че ГД „Информационно общество“ допуска нарушение, като разкрива окончателния одитен доклад пред ГД „Енергетика и транспорт“ и ГД „Предприятия и промишленост“, с което им изпраща лични данни.

74 Следва да се отбележи, че в отговор на поставен на Комисията въпрос в това отношение тя посочва, че ГД „Предприятия и промишленост“ и ГД „Енергетика и транспорт“ са част от генералните дирекции от група „изследвания“, които ръководят рамковите програми в областта на изследванията. Комисията уточнява, че обменът на информация за одитните доклади между генералните дирекции от група „изследвания“ е обичайна практика, предназначена да защитава финансовите интереси на Съюза и да осигурява съгласувано изпълнение на рамковите програми, доколкото бенефициерите много често са страни по няколко споразумения за субсидиране, управлявани от различни генерални дирекции.

75 В конкретния случай изпращането на окончателния одитен доклад с личните данни на ищеца на ГД „Предприятия и промишленост“ и ГД „Енергетика и транспорт“ не съставлява нарушение на член 7 от Регламент № 45/2001. Всъщност, като се има предвид ролята на тези две генерални дирекции от група „изследвания“ за изпълнението на Шеста рамкова програма, следва да се приеме, както бе подчертано в точка 65 по-горе, че предаването на личните данни е било необходимо за законното изпълнение на задачи от компетентността на тези генерални дирекции.

76 Ищецът сочи и нарушение на член 8 от Регламент № 45/2001. Той поддържа, че при предаването на данни на компетентните органи на държавата членка съгласно Директива 95/46/ЕО на Европейския парламент и на Съвета от 24 октомври 1995 година за защита на физическите лица при обработването на лични данни и за свободното движение на тези данни (ОВ L 281, 1995 г., стр. 31; Специално издание на български език, 2007 г., глава 13, том 17, стр. 10) OLAF е трябвало да докаже, че данните са необходими за изпълнението на задача, която се осъществява в обществен интерес. Този довод трябва да се отхвърли. Всъщност е очевидно, че събраните от OLAF и изпратени на гръцките национални органи данни, в това число съдържащите се в окончателния одитен доклад на Комисията, естествено са били необходими на посочените органи, за да могат те да изпълнят своята задача от обществен интерес във връзка с наказването на евентуално извършените от ищеца престъпления при изпълнението на договорите, сключени по линия на Шеста рамкова програма.

77 На трето място, оплакването за нарушение на член 8, параграф 1 от Регламент №°1073/99 и член 8 от Регламент №°2185/96 е несъстоятелно. Разглеждани заедно, тези разпоредби по същество предвиждат, че информацията, получена в рамките на външните разследвания, съставлява професионална тайна и се ползва със защитата, гарантирана на личните данни. Като изпраща на Zenon данните, упоменати в точки 62 и 65 по-горе, Комисията просто потвърждава това, което ищецът вече е заявил на новия генерален директор на Zenon в електронното си писмо от 29 септември 2010 г., а именно че е използвал Comeng с цел изкуствено увеличаване на печалбата. По този начин ищецът всъщност признава, че нарочно е използвал механизма на подизпълнението и съответно че в случая не става дума за изчислителна грешка. Нещо повече, както беше припомнено в точки 62 и 65 по-горе, тази информация е трябвало непременно да бъде изпратена на Zenon, за да бъде отхвърлено твърдението, че е допусната просто изчислителна грешка, и наред с това да бъде отхвърлено направеното от дружеството предложение до Комисията в електронното писмо от 18 октомври 2010 г. просто да се поправят изчисленията на разходите за персонал.

78 На четвърто място, несъстоятелно е твърдението на ищеца, че е нарушен и член 12, параграф 1 от Регламент №°45/2001, тъй като той изобщо не бил информиран за изпращането на личните му данни. Следва да се констатира, че OLAF решава да отложи информирането на ищеца за 31 март 2010 г. Всъщност член 20 от Регламент № 45/2001 предвижда, че „[и]нституциите и органите на Общността могат да ограничават прилагането на […] член 12, параграф 1 […], когато това ограничение представлява необходима мярка за гарантиране на а) предотвратяването, разследването, разкриването и съдебното преследване на престъпни деяния“. В случая, както подчертава Комисията, отлагането на информирането на ищеца може лесно да намери основание в необходимостта да се гарантира разследването, разкриването и съдебното преследване на престъпни деяния, както и да се избегне съществен риск от унищожаване на доказателства, ако той узнае за разследването на OLAF. След това ищецът е надлежно и неколкократно информиран за обработването на данните му от OLAF — при призоваването му на разпита, по време на самия разпит и при приключването на разследването.

79 От изложеното по-горе следва, че трябва да бъдат отхвърлени първото и второто оплакване — за нарушения на членове 4, 5, 7, 8 и 12 от Регламент № 45/2001. Следва също така да бъде отхвърлено и третото оплакване — за нарушение на задължението за защита на професионалната тайна и на поверителността на личните данни, уредено по същество в член 8, параграф 1 от Регламент №°1073/99 във връзка с член 8, параграф 1 от Регламент №°2185/96.

– По четвъртото оплакване — за незаконно обработване на личните данни на ищеца от ГД „Информационно общество“ в хода на финансови одити във връзка с договори

80 Ищецът смята, че одитите, на които се основава разследването на OLAF, са незаконосъобразни, тъй като няма законова разпоредба, която да овластява Комисията да обработва лични данни в хода на финансови одити във връзка с договори. Не бил изпълнен нито един от критериите по член 5, букви а)—в) и д) от Регламент №°45/2001. Освен това бил нарушен член 5, буква г) от Регламента, доколкото от ищеца дори не било поискано съгласие за обработването на личните му данни. Налице било и нарушение на член 12, параграф 1 от Регламент № 45/2001, доколкото ищецът не бил информиран за изпращането на тези данни.

81 По същество като нарушение на ГД „Информационно общество“ се сочи това, че е обработвала лични данни в хода на одита в нарушение на член 5 от Регламент № 45/2001, от една страна, и че ги е изпратила на OLAF, от друга.

82 На първо място, що се отнася до твърдението, че ГД „Информационно общество“ е обработвала лични данни в нарушение на член 5 от Регламент № 45/2001, следва да се подчертае, че одитът е извършен, за да се провери дали договорът е изпълняван правилно. Комисията не оспорва, че във връзка с това е обработвала лични данни. Тя обаче основателно изтъква, че съгласно предвиденото в договора бенефициерите по Шеста рамкова програма са длъжни да декларират реалните разходи за персонал, тоест действително отработените часове от лицата, които пряко извършват работата, и почасовите разходи за труда на консултантите. Следователно Комисията е имала законно основание да получи достъп до някои лични данни, за да може ефикасно да извърши одита.

83 В това отношение в първоначалния одитен доклад се отбелязва, че одиторите са констатирали, че някои консултанти, представени като служители на Zenon, изглежда всъщност са консултанти от друго дружество, а именно Comeng, че има договор между двете дружества по този въпрос и че наемането на консултантите се отразява на разходите за персонал, доколкото почасовата ставка на заплащане видимо е значително по-висока за консултантите, отколкото за служителите на Zenon. В отговор на тази констатация Zenon посочва, че изпълнението на договора изисква високо равнище на научни познания и това наложило да се използват консултантите на Comeng, които имали специализирани познания и умения в това отношение. Както подчертава Комисията, във връзка с това е трябвало одиторите да получат достъп до всички данни, така че да са в състояние да оценят отделните разходи за работещите по проекта лица, за да определят дали разходите за персонал не се отклоняват чувствително от реалните разходи. Оттук следва, че обработването на някои лични данни в случая е било наложително, а анонимните данни не биха позволили на одиторите да изпълнят ефикасно своята задача.

84 Освен това следва да се отбележи, че името на ищеца се появява едва в приложение 2 към първоначалния одитен доклад, в таблица, в която се изброяват членовете на персонала и отработените от тях часове по европейските проекти, в които участва Zenon. За сметка на това изобщо не се споменават други лични данни на ищеца, които да оставят впечатление, че той е извършител или съучастник в извършването на нередност или измама.

85 Предвид естеството на личните данни и обстоятелствата по случая се налага изводът, че обработването на тези данни е било необходимо на Комисията за изпълнението на задачата ѝ да защитава финансовите интереси на Съюза и в този смисъл е отговаряло на условието по член 5, буква а) от Регламент № 45/2001.

86 На второ място, що се отнася до твърдението, че ГД „Информационно общество“ неправомерно изпраща на OLAF личните данни, следва да се подчертае, че в първоначалния одитен доклад се отбелязва, че констатациите относно използването на консултанти от трето дружество сочат наличието на потенциално системна практика. Предвид тези факти Комисията е имала законно основание да се съмнява дали потенциално не са налице измами или нередности.

87 Както обаче правилно подчертава Комисията, наличието на договорни правоотношения няма значение, когато става дума за потенциални измами или нередности. Всъщност в такава хипотеза Комисията има законно основание да уведоми OLAF за спорния случай и да ѝ изпрати получената при одита информация. Предаването на личните данни на OLAF е било необходимо за изпълнението от нейна страна на задачата ѝ да защитава финансовите интереси на Съюза и в този смисъл отговаря на условието по член 7 от Регламент № 45/2001. Да се потвърди тезата на ищеца, би означавало да се приеме, че макар да подозира наличие на измама, Комисията не може да сигнализира това на OLAF, тъй като има договорни правоотношения с предприятието, до което се отнасят тези подозрения. Подобно тълкуване би било в явно противоречие с необходимостта да се гарантира защитата на финансовите интереси на Съюза срещу измами и други нередности. Освен това в първоначалния одитен доклад името на ищеца се споменава само като консултант и спрямо него не се създава съмнение за измама.

88 Трябва да се отхвърли и доводът, че член 4, параграф 1, букви б) и д) и член 6 от Регламент № 45/2001 са нарушени, защото когато ГД „Информационно общество“ изпраща на OLAF данните относно Zenon и разглежданите проекти, тези данни вече не са били съхранявани с първоначалната цел (а именно да се провери дали предприятието е спазило финансовите условия по договора).

89 Всъщност следва да се припомни, че съгласно текста на член 4 от Регламент № 45/2001 „[л]ичните данни трябва да бъдат: а) безпристрастно и законно обработвани; б) събирани за конкретни, изрично указани и законни цели и да не бъдат впоследствие обработвани по несъвместим с тези цели начин […]; д) съхранявани по начин, който позволява установяване на самоличността на субектите на данни в продължение на период, който не надвишава необходимото за целите, за които се събират или впоследствие обработват данните“. Член 6, точка 1 от Регламента предвижда, че „[л]ични данни се обработват за цели, различни от тези, за които са били събрани[,] само ако промяната на целта е изрично разрешена от вътрешния правилник на институцията или органа на Общността“.

90 В конкретния случай защитата на финансовите интереси на Съюза е целта, за която Комисията събира данните от Zenon и ги изпраща на OLAF.

91 Накрая, ищецът твърди, че е нарушен член 4 от Регламент № 45/2001, тъй като финансовите интереси на Съюза щели да бъдат напълно защитени и ако OLAF и ГД „Информационно общество“ не го бяха посочвали поименно в окончателния доклад от разследването и в одитните доклади, изпратени на гръцките органи. Според него споменаването на името му не е било необходимо, тъй като гръцките органи са компетентни сами да определят каква е отговорността на членовете на управителния съвет на Zenon и да им потърсят такава отговорност.

92 Това оплакване е неоснователно. От една страна, споменаването на името на ищеца и на отношенията между Comeng и Zenon към момента, в който той е бил управител на Zenon, дава възможност на онзи етап да се изяснят причините, поради които Комисията налага корекция на Zenon във връзка с изпълнението на договорите по Шеста рамкова програма. От друга страна, споменаването на името на ищеца изобщо не засяга правомощието на компетентните гръцки органи сами да определят каква е евентуалната отговорност на членовете на управителния съвет на Zenon. Следователно събирането и обработването на личните данни на ищеца е било необходимо, а разпоредбите на член 4 от Регламент № 45/2001 не са нарушени.

93 Оттук следва, че четвъртото оплакване — за незаконно обработване на личните данни в хода на финансови одити във връзка с договори, трябва да бъде отхвърлено.

– По петото оплакване — за нарушение на членове 25, 27 и 28 от Регламент № 45/2001

94 Според ищеца са нарушени членове 25, 27 и 28 от Регламент № 45/2001, тъй като длъжностното лице за защита на данните не било уведомено за обработването на личните данни, а OLAF не поискала от ЕНОЗД [Европейският надзорен орган по защита на личните данни] да извърши предварителна проверка.

[…]

98 Най-напред, що се отнася до член 25, параграф 1 от Регламент № 45/2001, ищецът подчертава — а Комисията не оспорва твърдението му — че ГД „Информационно общество“ започва да изпраща нотификации за обработването на лични данни до длъжностното лице за защита на данните, считано от 2011 г.

99 Комисията изтъква декларацията за поверителност при външните разследвания, за да докаже, че е спазила задължението за предварителна нотификация по член 25, параграф 1 от Регламент № 45/2001. Ищецът обаче подчертава, че документът, на който се позовава Комисията, всъщност е подаден на 18 юни 2013 г. и следователно е без значение за преценката дали е спазена упоменатата разпоредба. В опит да оправдае това закъснение Комисията изтъква обстоятелството, че действията, изисквани от член 25, параграф 1 от Регламент № 45/2001, не може да се извършват другояче, освен постепенно, и че в свое решение във връзка с късна нотификация ЕНОЗД приема, че няма основание да се констатира нарушение на упоменатия регламент, щом последиците от нарушението са били отстранени.

100 Не бива обаче да се смята, че отстраняването на последиците от нарушението е основание да се приеме, че няма нарушение. В този смисъл член 25, параграф 1 от Регламент № 45/2001 е нарушен, тъй като нотификацията за данните постъпва след обработването им. Ето защо се налага изводът, че Комисията е нарушила правна норма, чиято цел е да се предоставят права на лицата, чиито лични данни се държат от институциите и органите на Съюза (вж. съдебната практика, цитирана в точка 51 по-горе). Възниква обаче въпросът дали това нарушение може да се разглежда като достатъчно съществено по смисъла на съдебната практика, припомнена в точка 42 по-горе. В това отношение следва да се подчертае, от една страна, че съгласно Регламент № 45/2001 функцията на длъжностното лице за защита на данните е да следи обработването на лични данни да не накърнява правата и свободите на лицата, чиито данни се обработват. В този контекст задачата му е в частност да предупреждава ЕНОЗД за случаите, в които обработването на данни би могло да представлява опасност по смисъла на член 27 от Регламент №°45/2001. Оттук следва, че ако не бъде уведомено за обработването на данни, самото то не може да уведоми ЕНОЗД и съответно не може ефективно да изпълни възложената му от европейския законодател важна задача по надзор.

101 От друга страна, трябва да се припомни, че както се посочва в съображение 14 от Регламент № 45/2001, предвидените в Регламента мерки се прилагат за всички обработки на лични данни от страна на всички институции. В този смисъл институциите и органите на Съюза не разполагат с никаква свобода на преценка при прилагането на Регламент № 45/2001.

102 Като се имат предвид тези обстоятелства — важността на надзорната задача на длъжностното лице за защита на данните и липсата на свобода на преценка за институциите и органите на Съюза — следва да се приеме, че самият факт на неспазването на член 25, параграф 1 от Регламент № 45/2001 в случая е достатъчен, за да се установи наличието на достатъчно съществено нарушение на правна норма, чиято цел е да се предоставят права на частноправните субекти.

103 В този контекст е несъстоятелен доводът на Комисията, че в решение от 17 май 2014 г. ЕНОЗД приема, че закъснението при постепенното прилагане на Регламент № 45/2001 се дължи на това, че самият регламент изисква да се премине през различни етапи, което е присъща последица от разпоредбите му. Всъщност това обяснение не оборва извода, че в случая Комисията е допуснала достатъчно съществено нарушение на правна норма.

104 Въпросът доколко с това нарушение са причинени вреди на ищеца ще бъде разгледан в точка 247 по-нататък.

105 След това ищецът твърди нарушение на член 27 от Регламент № 45/2001, доколкото извършваните във връзка с одитите операции по обработка не били подложени на предварителна проверка от страна на ЕНОЗД. Тук обаче следва да се отбележи, от една страна, че ищецът не сочи нито един довод, за да докаже, че одитите трябва да се разглеждат като операции по обработка, които поради своето естество, обхват или цели има вероятност да създадат специфични опасности за правата и свободите на субектите на данни. От друга страна, защитаваното от Комисията тълкуване на упоменатата разпоредба трябва да бъде потвърдено. Всъщност тя правилно отбелязва, че предварителната нотификация до ЕНОЗД не се изисква при одити като извършените в случая, тъй като няма вероятност операциите по обработка поради своето естество, обхват или цели да създадат специфични опасности за правата и свободите на субектите на данни. Следва да се подчертае, че основната цел на извършения от Комисията одит е да се направи проверка за доброто изпълнение на договора и за редовността на извършените финансови операции по финансирания проект, а не да се разкрият евентуални измами, които може да са основание за започване на разследване от OLAF.

106 Вярно е, че за да може одитът да бъде извършен ефективно и резултатно и да може въз основа на него да бъдат направени адекватни изводи, възможно е да се наложи събиране и анализ на лични данни. Това обаче не означава, че предвид целта на одита се налага извършване на предварителната проверка, предвидена в член 27 от Регламент №°45/2001. В конкретния случай одиторът обработва някои лични данни на ищеца и на други консултанти, а именно данните за възложената им работа, за отработените от тях часове и за преките разходи за персонал предвид почасовата ставка на заплащането им. Целта на обработването обаче не е нито да се направи конкретна оценка на личната работа на ищеца и другите консултанти, нито да се установи евентуална измама. Оттук следва, че в конкретния случай не се е налагало извършването на предварителната проверка по член 27 от Регламент №°45/2001 и съответно няма как тази разпоредба да е нарушена.

107 В този контекст е полезно да се подчертае, че извършването на предварителната проверка на ЕНОЗД по член 27, параграф 2, буква а) от Регламент № 45/2001 се налага при обработването на информацията в доклада от разследването на OLAF, доколкото обработването на тази информация може да създаде у OLAF подозрение, че някои лица са извършили нарушения.

108 В това отношение, доколкото ищецът твърди, че OLAF не е поискала от ЕНОЗД да упражни предварителен контрол във връзка с нейните инспекции и проверки на място и така е нарушила член 27 от Регламент № 45/2001, Комисията отбелязва, че провеждането на разследванията на OLAF е в съответствие с препоръките, формулирани в няколко становища на ЕНОЗД (от 4 октомври 2007 г. и 3 февруари 2012 г.), и че външните разследвания на OLAF са обсъдени в негово становище от 4 октомври 2007 г., тоест много преди провеждането на външното разследване по разглеждания в случая проект. Ищецът обаче смята, че правното основание на становището от 4 октомври 2007 г., а именно членове 18 и 20 от Регламент (ЕО) № 2321/2002 на Европейския парламент и на Съвета от 16 декември 2002 година относно правилата за участие на предприятия, изследователски центрове и университети, както и за разпространяването на резултатите от изследванията при изпълнението на Шестата рамкова програма на Европейската общност (2002—2006 г.) (ОВ L 355, 2002 г., стр. 23), не е подходящо като основание за външните разследвания на OLAF по проектите от Шеста рамкова програма. Що се отнася до също посоченото от Комисията становище от 3 февруари 2012 г., то не било релевантно за проверката, извършена в помещенията на Comeng през февруари 2010 г.

109 Следва да се отбележи, че ЕНОЗД издава становище на 4 октомври 2007 г. и то се отнася до външните разследвания на OLAF, включително свързаните с Шеста рамкова програма. Следователно доводът на ищеца е фактически неверен.

110 Този довод е и правно неиздържан. Всъщност член 20 от Регламент № 2321/2002 предвижда следното:

„Защита на финансовите интереси на Общността

Комисията гарантира, че при изпълнение на непреки действия финансовите интереси на Общността са защитени чрез ефективни проверки и чрез възпиращи мерки, както и в случай че бъдат открити нередности, чрез санкции, които са ефективни, съразмерни и възпиращи, в съответствие с Регламенти (ЕО, Евратом) № 2988/95, (Евратом, ЕО) № 2185/96 на Съвета и Регламент (ЕО) № 1073/1999 на Европейския парламент и на Съвета“ [неофициален превод].

111 Тази разпоредба недвусмислено препраща към Регламент № 1073/1999 и съставлява подходящо правно основание, на което OLAF може да извършва инспекции и проверки на място. В това отношение ищецът не обяснява защо това тълкуване да е неправилно и само твърди, че член 20 от упоменатия регламент не овластява OLAF да извършва външни разследвания спрямо съдоговорителите по проектите от Шеста рамкова програма.

112 Освен това ищецът поддържа, че външните финансови одити представляват административна мярка по отношение на съответните консултанти и това налага информиране на ЕНОЗД по реда на член 28 от Регламент № 45/2001. Ищецът обаче не посочва защо упоменатата разпоредба да е приложима в случая. Следователно този довод трябва да бъде отхвърлен.

113 Накрая, ищецът твърди, че при нотифицирането на документа до длъжностното лице за защита на данните на 2 февруари 2011 г. е допуснато нарушение на член 25 от Регламент № 45/2001, тъй като документът съдържал две неверни изявления, едното от които се отнасяло до становището на ЕНОЗД за неприложимост на член 27 от Регламент № 45/2001, а другото се състояло в това, че не е споменато името на „подизпълнителя“ (вж. т. 152—155 по-нататък).

114 Що се отнася до първото невярно според ищеца изявление, от точки 105 и 106 по-горе следва, че член 27 от Регламент № 45/2001 при всички положения не е бил приложим в случая. Следователно нотификацията изобщо не е невярна в това отношение.

115 Що се отнася до второто невярно според ищеца изявление, свързано с точка 3 от нотификацията, в която става дума за „подизпълнителите“, липсата на изрично посочване на подизпълнителя позволява да се приеме най-многото че нотификацията е непълна, но не и че е невярна. Ето защо не може да се приеме, че само поради тази неточност е налице нарушение на член 25 от Регламент № 45/2001.

116 От точки 98—102 по-горе следва, че от изложените твърдения по това основание следва да се приеме за доказано твърдението за нарушение на член 25 от Регламент № 45/2001, а останалите твърдения следва да бъдат отхвърлени.

По първото основание — злоупотреба с власт от страна на OLAF […]

– Относно правомощието на OLAF да провежда разследвания във връзка с изпълнението на договори

128 Ищецът по същество поддържа, че OLAF не е компетентна да провежда разследвания във връзка с изпълнението на договор, подписан по линия на рамкова програма.

129 В това отношение следва да се припомни, че член 310, параграф 6 ДФЕС предвижда, че „Съюзът и държавите членки, в съответствие с член 325, се борят с измамата и всяка друга незаконна дейност, която може да накърни финансовите интереси на Съюза“, а отнасящият се до борбата с измамите член 325 ДФЕС гласи, че „Съюзът и държавите членки се борят с измамата и с всяка друга незаконна дейност, която засяга финансовите интереси на Съюза, като приемат мерки […], които имат възпиращо действие и предлагат ефикасна защита в държавите членки, както и в институциите, органите, службите и агенциите на Съюза“.

130 Всъщност следва да се отбележи, че всяка година значителна част от средствата на Съюза се губят вследствие от измами и други нередности, извършвани от физически и юридически лица, и че институциите на Съюза и държавите членки са предвидили специално правно основание за действия на Съюза с цел предотвратяване на измамите, създали са административни структури и са приели законодателни мерки за предотвратяване на измамите, извършвани от отделните получатели на средства от Съюза в държавите членки или от членовете и персонала на институциите и органите на Съюза (вж. в този смисъл заключението на генералния адвокат Jacobs по дело Комисия/ЕИБ, C-15/00, EU:C:2002:557, т. 4).

131 Именно с тази цел с Решение 1999/352 е създадена и OLAF. Член 2, параграф 1, първа алинея от това решение предвижда:

„[OLAF] упражнява правомощията на Комисията да провежда външни административни разследвания с цел засилване борбата с измамите, корупцията и други незаконни действия, засягащи неблагоприятно финансовите интереси на Общността, както и за целите на борбата с измамите относно всеки друг акт или действие на оператори, което представлява нарушение на разпоредбите на общностното право“.

132 Що се отнася до извършваните от OLAF разследвания, член 1 от Регламент № 1073/1999 гласи:

„1. С цел повишаване на ефективността на мерките за борбата срещу измамата, корупцията и другите незаконни действия, засягащи финансовите интереси на Европейската общност, [OLAF] […] упражнява правомощията да извършва разследване, дадени на Комисията на основание правилата на Общността и регламентите и споразуменията, действащи в тези области.

2. [OLAF] реализира приноса на Комисията по отношение на държавите членки за организиране на непосредствено и постоянно сътрудничество между техните компетентни органи с цел координиране на техните действия за защита на финансовите интереси на Европейската общност срещу измама. [OLAF] допринася за формирането и разработването на методи за борба с измамата и другите незаконни действия, засягащи финансовите интереси на Европейската общност“.

133 Член 2 от Регламент № 1073/1999 дефинира понятието „административни разследвания“, както следва:

„По смисъла на настоящия регламент „административни разследвания“ (наричани по-долу „разследвания“) са всички инспекции, проверки и други мерки, предприемани от служителите на [OLAF] при изпълнение на техните задължения в съответствие с членове 3 и 4 с оглед постигане на целите, предвидени в член 1, които установяват, където е необходимо, незаконността на действията, подлежащи на разследване. Тези разследвания не засягат правомощията на държавите членки да водят наказателно производство“.

134 Член 3 от Регламент № 1073/1999 е озаглавен „Външни разследвания“ и предвижда:

„[OLAF] упражнява правомощието, предоставено на Комисията с Регламент (Евратом, ЕО) № 2185/96 да провежда инспекции и проверки на място в държавите членки и в съответствие със споразуменията за сътрудничество — в трети страни.

Като част от функцията си по разследване [OLAF] провежда инспекциите и проверките, предвидени в член 9, параграф 1 от Регламент (ЕО, Евратом) № 2988/95 и в секторните разпоредби, посочени в член 9, параграф 2 от споменатия регламент, в държавите членки и в съответствие с действащите споразумения за сътрудничество — в трети страни“.

135 Що се отнася до решението за започване на разследване, член 5, първа алинея от Регламент № 1073/1999 гласи, че „[в]ъншните разследвания започват с решение на директора на [OLAF], който може да действа по своя инициатива или по искане на засегната държава членка“.

136 Що се отнася до процедурата за разследване, член 6 от Регламент № 1073/1999 определя условията ѝ, както следва:

„1. Директорът на [OLAF] ръководи пряко процедурата на разследванията.

2. Служителите на [OLAF] извършват своите задачи посредством писмено упълномощаване, показващо тяхната самоличност и в какво качество действат.

3. За всяка намеса служителите на [OLAF] трябва да бъдат снабдени с писмено основание, издадено от директора, от което да е видно каква е целта на разследването.

4. По време на инспекциите и проверките на място служителите на [OLAF] приемат да спазват правилата и практиката, отнасящи се до засегнатите длъжностни лица на държавата членка, Правилника за персонала и решенията, посочени в член 4, параграф 1, втора алинея.

5. Разследванията се извършват без прекъсване за период, който трябва да е пропорционален на обстоятелствата и сложността на случая.

6. Държавите членки трябва да осигурят надлежно, че техните компетентни органи ще оказват необходимата помощ на служителите на [OLAF] за улесняване изпълнението на техните задачи, в съответствие с националното законодателство. Институциите и органите трябва да осигурят

надлежно, че техните членове и персонал ще оказват необходимата помощ на [служителите] на [OLAF] за улесняване изпълнението на техните задачи; службите и агенциите трябва да осигурят надлежно, че техните ръководители и персонал ще действат по същия начин“.

137 Наред с това в член 7 от Регламент № 1073/1999 е предвидено задължение за институциите, органите, службите и агенциите да изпращат своевременно на OLAF всяка информация, свързана с възможни случаи на измама или корупция или друга незаконна дейност.

138 Докладът от разследването и действията след разследването са уредени в член 9 от Регламент № 1073/1999, както следва:

„1. При завършване на разследване, проведено от [OLAF], тя изготвя доклад под ръководството на директора, конкретизиращ установените факти, финансовите загуби, ако има такива, и изводите от разследването включително препоръките на директора на [OLAF] относно действията, които трябва да бъдат предприети.

2. При изготвяне на такива доклади трябва да се отчитат и процедурните изисквания, установени в националните законодателства на засегнатите държави членки. Докладите, изготвени на тази основа, представляват допустимите доказателства в административното и наказателно производство на държавите членки, където използването на тези доказателства е признато за необходимо и по същия начин и условия, допустими при административните доклади, изготвени от инспектори на националната администрация. Тези доклади са предмет на оценка по същите правила, като тези, приложими за административните доклади, изготвени от инспектори от националната администрация и имат идентична стойност на тях.

3. Докладите, изготвени след завършване на външно разследване, както и всякакви свързани с него полезни документи, се изпращат на компетентните органи на държавите членки за становище в съответствие с правилата, отнасящи се до външните разследвания. […]“.

139 Важно е също така да се подчертае, че член 20 от Регламент № 2321/2002 се отнася до защитата на финансовите интереси на Съюза. Тази разпоредба изрично препраща към Регламент № 1073/1999 и съответно потвърждава компетентността на OLAF в областта на защитата на финансовите интереси на Съюза, като гласи:

„Комисията гарантира, че при изпълнение на непреки действия финансовите интереси на Общността са защитени чрез ефективни проверки и чрез възпиращи мерки, както и в случай че бъдат открити нередности, чрез санкции, които са ефективни, съразмерни и възпиращи, в съответствие с Регламенти (ЕО, Евратом) № 2988/95, (Евратом, ЕО) № 2185/96 на Съвета и Регламент (ЕО) № 1073/1999 на Европейския парламент и на Съвета“ [неофициален превод].

140 Накрая трябва да се подчертае, че съгласно постоянната съдебна практика, когато е необходимо да бъдат тълкувани, текстовете на вторичното право на Съюза трябва да се тълкуват, доколкото е възможно, в смисъл, съответстващ на разпоредбите на Договора (решения от 24 юни 1993 г., Dr Tretter, C-90/92, EU:C:1993:264, т. 11 и от 10 септември 1996 г., Комисия/Германия, C-61/94, EU:C:1996:313, т. 52).

141 В това отношение следва да се напомни, че съгласно постоянната съдебна практика при тълкуването на разпоредба на правото на Съюза трябва да се взема предвид не само нейният текст, но и контекстът ѝ и целите на правната уредба, от която тя е част (вж. решение от 7 юни 2005 г., VEMW и др., C-17/03, EU:C:2005:362, т. 41 и цитираната съдебна практика).

142 Освен това, ако граматическото и историческото тълкуване на акт от вторичното право на Съюза, и конкретно на някоя от неговите разпоредби, не позволяват да се определи какъв е точният му смисъл, въпросният акт следва да се тълкува с оглед на целта и общия му разум (вж. в този смисъл решения от 31 март 1998 г., Франция и др./Комисия, C-68/94 и C-30/95, EU:C:1998:148, т. 168 и от 25 март 1999 г., Gencor/Комисия, T-102/96, EU:T:1999:65, т. 148).

143 Именно в светлината на тези разпоредби и съдебна практика трябва да се анализира уредбата на правомощието на OLAF да провежда разследвания във връзка с изпълнението на договори, сключени по линия на рамкови програми.

144 От разпоредбите, припомнени в точки 129—139 по-горе, следва, че на OLAF са предоставени широки правомощия в областта на борбата срещу измамите, корупцията и всяка друга незаконна дейност, която засяга финансовите интереси на Съюза.

145 За да е ефективна предвидената в член 325 ДФЕС защита на финансовите интереси на Съюза, абсолютно наложително е възпиращите мерки и мерките за борба срещу измамите и другите нередности да се прилагат на всички равнища и спрямо всички дейности, в рамките на които подобни явления биха могли да засегнат посочените интереси. Именно за да изпълни най-добре тази цел, Комисията е предвидила OLAF да упражнява нейните правомощия в областта на външните административни разследвания.

146 Със същата цел в цитирания в точка 139 по-горе член 20 от Регламент № 2321/2002, който се отнася до правилата за участие на предприятията в изпълнението на Шеста рамкова програма, конкретно е предвидено, че Комисията гарантира, че финансовите интереси на Съюза са защитени чрез ефективни проверки в съответствие с Регламент № 1073/1999. В последния регламент пък е предвидено, че OLAF упражнява правомощието, предоставено на Комисията с Регламент № 2185/96, да провежда инспекции и проверки на място в държавите членки.

147 В този смисъл е видно, че наличието на договорно правоотношение между Съюза и заподозрените в извършване на незаконни действия юридически или физически лица е без значение от гледна точка на правомощията на OLAF за разследване. Тази служба може да провежда разследвания спрямо тези лица, ако има подозрения, че са извършили измами или други незаконни действия, независимо дали е налице договор между упоменатите страни.

148 Ето защо е несъстоятелно твърдението на ищеца, че упоменатите разпоредби трябва да се тълкуват в смисъл, че OLAF не разполага с такива правомощия, когато са налице договори, сключени от името на Съюза. Подобно тълкуване, което съответно предполага ограничаване на правомощията на институциите в борбата срещу измамите и всяка друга незаконна дейност, не съответства нито на разпоредбите на Договора, нито на целта и общия разум на тези разпоредби.

149 В този контекст ищецът неоснователно оспорва независимостта на OLAF, като излага съмнения за конфликт на интереси на Комисията по отношение на договорите, които тя сключва от името на Съюза. Всъщност в съображение 12 от Регламент № 1073/1999 е подчертана необходимостта да се осигури независимостта на OLAF при извършването на възложените ѝ с този регламент задачи, като на нейния директор бъдат дадени правомощия за започване на разследване по негова собствена инициатива. В изпълнение на това съображение член 12, параграф 3 от същия регламент предвижда, че „[д]иректорът няма право да търси или приема инструкции от нито едно правителство или институция, орган, служба или агенция при осъществяване на задълженията си по започване и провеждане на външни и вътрешни разследвания или по изготвяне на докладите[,] следващи такива разследвания“, и че „[а]ко директорът реши, че Комисията взема мерки, поставящи неговата независимост под въпрос, той разполага със средство за правна защита срещу неговата институция пред Съда“.

150 Тази независимост на OLAF е препотвърдена в член 3 от Решение 1999/352, изменено с Решение 2013/478/ЕС на Комисията от 27 септември 2013 г. (ОВ L 257, 2013 г., стр. 19), който гласи:

„Независимост на функцията по разследване

[OLAF] упражнява правомощията по разследване, предвидени в член 2, параграф 1[,] при пълна независимост. При упражняване на тези правомощия генералният директор на [OLAF] не трябва да търси или приема инструкции нито от страна на Комисията, нито от страна на правителство или друга институция или орган“. […]

– Относно законността на договорната клауза за инспекциите и одитите

157 Несъстоятелно е твърдението на ищеца, че договорната клауза, която предвижда участието на OLAF в инспекциите и одитите, извършвани във връзка с договорите по Шеста рамкова програма, е неравноправна и незаконна. Всъщност в точки 144 и 145 по-горе бе подчертано, че OLAF е компетентна да провежда външни разследвания на юридически и физически лица, заподозрени в извършване на измами или други незаконни действия, засягащи финансовите интереси на Съюза, независимо дали е налице договорно правоотношение между институцията и тези лица. В този контекст OLAF не действа въз основа на член II.29 от типов договор FP6 — който предвижда, че Комисията може да извършва инспекции и проверки на място, и препраща в това отношение към Регламенти № 2185/96 и № 1073/1999 — а упражнява правомощията, които са ѝ предоставени с упоменатите регламенти и с Решение 1999/352.

158 В този смисъл договорната клауза е просто припомняне на правомощията, с които Комисията и OLAF бездруго вече разполагат. Ето защо прилагането на клаузата от тяхна страна не се явява противоправно поведение, годно да причини вреди на ищеца. […]

– Относно липсата на достатъчно сериозни подозрения за наличие на измама или корупция […]

175 От съдебната практика следва, че решението на директора на OLAF да започне разследване, както впрочем и решението на институциите, органите, службите или агенциите, създадени с Договорите или на основание на Договорите, да поискат започване на такова разследване, не може да бъде взето, без да са налице достатъчно сериозни подозрения за наличие на измама или корупция или други незаконни действия, които биха могли да засегнат финансовите интереси на Съюза (решения от 10 юли 2003 г., Комисия/ЕЦБ, C-11/00, EU:C:2003:395, т. 141 и Комисия/ЕИБ, C-15/00, EU:C:2003:396, т. 164).

176 Ето защо следва да се провери дали подозренията на OLAF са били достатъчно сериозни.

177 В това отношение първоначалният одитен доклад съдържа някои данни, от които личи, че Zenon не е изпратило изисквания формуляр за разходите за персонал за някои периоди, че голяма част от декларираните от Zenon разходи за персонал се отнасят до лица, които са му изпратени от дружеството Comeng, че почасовата ставка на заплащане на изпратените от Comeng работници е значително по-висока от тази за работниците на Zenon и че разходите за персонала от Comeng не може да се разглеждат като разходи за „вътрешни консултанти“. Тези данни също така сочат, че тази практика, възприета с цел разходите за персонала от Comeng да се сметнат за разходи за вътрешни консултанти, е потенциално системна. Подчертан е и фактът, че връзките между двете дружества не са били известни и именно одитът позволява да се потвърди наличието на договор между Comeng и Zenon, подписан на 1 април 2005 г.

178 Важно е да се подчертае, че тези данни са само част от информацията, съдържаща се в поверителния документ с оценката на OLAF за първоначалната информация.

179 Следва да се приеме, че предвид тези факти — и най-вече предвид липсата на информация за връзките между Zenon и Comeng, видимо преувеличените разходи за персонал, неверните изявления относно персонала, наличието на видимо системна практика при отчитането на разходите за персонал — OLAF е имала основание да приеме, че са налице достатъчно сериозни подозрения за измама или други незаконни действия, които биха могли да засегнат бюджета на Съюза, за да започне разследване.

[…]

– Относно липсата на правомощие на OLAF да провежда разпити в хода на външните разследвания […]

187 В случая трябва да се припомни, че двама членове на OLAF разпитват ищеца в Патмос на 6 септември 2011 г.

188 Що се отнася до правната уредба, от строго езикова гледна точка се налага изводът, че за разлика от предвиденото в член 4 от Регламент № 1073/1999 за вътрешните разследвания, нито една разпоредба не предвижда изрично възможност за OLAF да иска устна информация в хода на външните разследвания.

189 Липсата на конкретна разпоредба в това отношение обаче не може да се тълкува в смисъл, че е налице забрана за OLAF да провежда разпити в хода на външните разследвания. Всъщност правомощието за извършване на инспекции и проверки на място несъмнено предполага и правомощие да се провеждат разпити на лицата, спрямо които се извършват инспекциите и проверките. Освен това провежданите от OLAF разпити не са задължителни, а съответните лица имат право да откажат да участват или да не отговарят на някои въпроси.

190 В допълнение следва да се припомни, че член 7 от Регламент № 2185/96 и член 2 от Регламент №°1073/1999, взети заедно, сочат, че OLAF има достъп, „при същите условия както националните административни инспектори [и при спазване на съответното национално законодателство]“, до цялата информация и документация, свързани със съответните операции, които се явяват необходими за правилното провеждане на инспекциите и проверките на място.

191 Ищецът не изтъква нито един довод, който да сочи наличие на противоправно поведение от страна на OLAF в това отношение. Всъщност ищецът не посочва защо решението на OLAF да го призове на разпит в качеството му на лице, спрямо което се извършват инспекциите и проверките, да не е в съответствие с член 7 от Регламент № 2185/96 във връзка с член 2 от Регламент № 1073/1999.

192 По същото съображение трябва да се отхвърли и доводът относно становище 2/2012 на надзорния комитет на OLAF, което подкрепяло тезата, че OLAF не може да иска устна информация в хода на външните разследвания.

193 Следователно оплакването, че OLAF няма правомощие да провежда разпити в хода на външните разследвания, трябва да бъде отхвърлено.

– Относно липсата на правомощие на OLAF да провежда разследвания при трети лица […]

196 В това отношение следва да се отбележи, че член 5, трета алинея от Регламент № 2185/96 гласи, че „[д]околкото това е стриктно необходимо за установяване наличието на нередност, Комисията може да извършва контрол и проверки на място при други заинтересовани икономически оператори с цел да има достъп до подходящата информация, която те притежават по повод на фактите, които са предмет на контрола и проверките на място“.

197 Нещо повече, нито една разпоредба на Регламент № 2185/96, нито впрочем на друг регламент, е пречка за Комисията или пък в случая за OLAF да извършва инспекции и проверки на място при подизпълнители, без преди това да е извършвала инспекции или проверки на място при заподозрения в измама икономически оператор. Всъщност, стига това да е стриктно необходимо за установяване наличието на нередност, OLAF може да извършва инспекции и проверки на място при други икономически оператори.

198 Трябва обаче да се напомни, че Comeng е действало именно като подизпълнител на Zenon във връзка със спорното изпълнение на договорите FP6, сключени по линия на Шеста рамкова програма. Подобна инспекция в помещенията на този оператор следователно е била необходима, за да бъде установена притежаваната от него релевантна информация относно фактите, във връзка с които се води разследването.

199 Що се отнася до решението инспекцията в помещенията на този оператор да бъде извършена преди инспекцията в помещенията на Zenon, то е можело да бъде оправдано от необходимостта да се постигне ефект на изненада. При всички положения, стига извършените инспекции да са в съответствие с Регламент № 2185/96 — а извършените в помещенията на Comeng инспекции са в съответствие с този регламент — решението за последователността им във времето е въпрос на преценка единствено на Комисията и OLAF.

200 Като се имат предвид обстоятелствата в случая и наличието на достатъчно сериозни подозрения, както беше напомнено в точки 177—181 по-горе, следва да се приеме, че инспекцията, извършена в помещенията на Comeng, е била стриктно необходима и е осъществена в пределите на правото на преценка на OLAF.

201 Следователно не може да се приеме, че Комисията е допуснала нарушение на член 5 от Регламент № 2185/96.

– Относно незаконосъобразността на разширяването на обхвата на разследването и по отношение на финансовите операции от периода 2002—2006 г. […]

210 На второ място, следва да се разгледат всички доводи относно давността и във връзка с твърдението за нарушение на принципите на разумния срок и правната сигурност.

[…]

213 Следва да се припомни, че съгласно съдебната практика правилото за давността по член 3, параграф 1 от Регламент № 2988/95 се прилага както към нередностите, които водят до налагане на административна санкция по смисъла на член 5 от този регламент, така и към нередностите, които са предмет на административна мярка по смисъла на член 4 от посочения регламент — мярка, която цели отнемане на незаконно придобитата облага, без обаче да има санкционен характер (решения от 29 януари 2009 г., Josef Vosding Schlacht-, Kühl- und Zerlegebetrieb и др., C-278/07—C-280/07, EU:C:2009:38, т. 22, от 15 април 2011 г., IPK International/Комисия, T-297/05, EU:T:2011:185, т. 147 и от 19 април 2013 г., Aecops/Комисия, T-53/11, непубликувано, EU:T:2013:205, т. 41).

214 Съдът също така е постановил, че с приемането на Регламент № 2988/95, и в частност на член 3, параграф 1, първа алинея от него, законодателят на Съюза е възнамерявал да въведе общо правило за давност, приложимо в областта, посредством което той иска, от една страна, да определи минимален срок, приложим във всички държави членки, а от друга страна, да се откаже от възможността за събиране на суми, получени неправомерно от бюджета на Съюза, след изтичането на четиригодишен период от извършването на нередността, засягаща спорните плащания. Следователно от датата на влизане в сила на Регламент № 2988/95 всяка облага,

получена неправомерно от бюджета на Съюза, може — по принцип и с изключение на секторите, за които законодателят на Съюза е предвидил по-кратък срок — да бъде събрана от компетентните органи на държавите членки в срок от четири години (решение от 29 януари 2009 г., Josef Vosding Schlacht-, Kühl- und Zerlegebetrieb и др., C-278/07—C-280/07, EU:C:2009:38, т. 27 и 28).

215 Предвид припомнения в съдебната практика обхват на член 3, параграф 1 от Регламент № 2988/95 и предвид обстоятелството, че разследването на OLAF по отношение на ищеца би могло да доведе до налагане на административни или наказателни мерки или санкции единствено въз основа на националното, но не и въз основа на правото на Съюза, ищецът няма основание да се позовава на изтичане на давността по член 3, параграф 1 от Регламент № 2988/95.

216 При всички положения, дори ако трябваше да се приеме, че в евентуалното наказателно производство гръцките национални съдилища биха били обвързани от предвидените в Регламент № 2988/95 правила за давността, трябва да се подчертае, както правилно изтъква Комисията, че нередността, допусната при изпълнението на договорите по Шеста рамкова програма, е била продължаваща. Следва също така да се констатира, че нередността е прекратена на 30 септември 2007 г., тоест в деня на приключването на последния проект по Шеста рамкова програма, в който участва Zenon (в случая проектът „Gnosys“). Нередността следва да се смята за прекратена именно от тази дата. Оттук следва, че давностният срок е започнал да тече от 1 октомври 2007 г.

217 В това отношение е важно да се припомни, че съгласно член 3, параграф 1, трета алинея от Регламент № 2988/95 давностният срок по отношение на ищеца е можело да бъде прекъснат само с действие, което му е било нотифицирано. В съдебното заседание обаче ищецът призна, че е уведомен за разследването с писмо от юли 2011 г. Следва впрочем да се подчертае, че в това писмо се споменава, че ищецът е смятан за „разследвано лице“ и че той е имал контакти с представители на OLAF, доколкото това е упоменато в електронно писмо на ищеца от 6 юли 2011 г. до OLAF, в което той потвърждава съгласието си за датата на изслушването в дома му в Гърция. При тези обстоятелства следва да се приеме, че писмото, изпратено на ищеца през юли 2011 г., прекъсва давностния срок, в резултат от което започва да тече нов четиригодишен срок, считано от датата на писмото (в този смисъл вж. по аналогия решение от 13 март 2003 г., José Martí Peix/Комисия, T-125/01, EU:T:2003:72, т. 94).

218 Оттук следва, че доводът на ищеца относно погасителната давност трябва да бъде отхвърлен.

219 Що се отнася до довода за нарушение на задължението за спазване на разумен срок за провеждане на административните производства, трябва да се отбележи, че това задължение представлява общ принцип на правото на Съюза, за чието спазване следят съдилищата на Съюза и което впрочем е закрепено в член 41, параграф 1 от Хартата на основните права на Европейския съюз като съставна част на правото на добра администрация (вж. в този смисъл решение от 21 май 2014 г., Catinis/Комисия, T-447/11, EU:T:2014:267, т. 34). Също така следва да се припомни, че доколко е разумна продължителността на дадено административно производство се преценява в зависимост от обстоятелствата по конкретното дело, и по-специално от контекста на делото, от различните следвани процесуални етапи, от сложността на делото и от неговото значение за различните заинтересовани страни (решения от 22 октомври 1997 г., SCK и FNK/Комисия, T-213/95 и T-18/96, EU:T:1997:157, т. 57, от 16 септември 1999 г., Partex/Комисия, T-182/96, EU:T:1999:171, т. 177 и от 19 април 2013 г., Aecops/Комисия, T-53/11, непубликувано, EU:T:2013:205, т. 57). В настоящия случай сключените договори по линия на Шеста рамкова програма се отнасят до периода 2002—2006 г., тоест обхващат няколко години. Освен това констатираната от Комисията нередност е продължаваща и обхваща целия този период. Ето защо ищецът няма основание да се оплаква, че разследването на OLAF е продължило няколко години. Освен това OLAF е действала съобразно член 6,

параграф 5 от Регламент № 1073/1999, в смисъл че разследването е извършено без прекъсване за период, който е пропорционален на обстоятелствата и сложността на случая. Всъщност OLAF започва разследването през декември 2009 г. През февруари 2010 г. тя извършва проверка в помещенията на Comeng. През август 2010 г. Комисията изготвя проекта на окончателен одитен доклад и го изпраща на Zenon, което представя становища по него през октомври и ноември 2010 г. Комисията приема окончателния одитен доклад през февруари 2011 г. Въз основа на данните от окончателния одитен доклад през юли 2011 г. OLAF уведомява ищеца, че е разследвано лице, изслушва го през септември 2011 г., приключва разследването през септември 2012 г. и изпраща окончателния доклад от разследването на гръцките органи през октомври 2012 г. Оттук следва, че OLAF не е нарушила задължението за спазване на разумен срок за провеждане на административните производства, нито правото на добра администрация, от което това задължение е съставна част. По същата причина предвид изложеното по-горе OLAF не е допуснала и нарушение на принципа на грижливо провеждане на производството.

[…]

По третото основание — нарушение на правото на защита

225 По третото основание ищецът твърди, че към момента на изслушването и до датата на предявяването на иска е разполагал със съвсем малко информация за целта на разследването и за констатациите на OLAF спрямо него. Той смята, че като разследвано лице е трябвало да бъде информиран ясно и точно за всяко от свързваните с него деяния. Той обаче не получил окончателна и подробна информация за констатациите срещу него и за деянията, в които е уличен, нито пък за обвиненията и данните, изпратени на ГД „Информационно общество“ и на гръцките органи, и не получил възможност да се защити и да бъде изслушан относно тези деяния, нито да обори евентуално неправилните констатации.

226 Комисията отрича тези твърдения.

227 В това отношение следва да се подчертае, че по третото основание ищецът твърди нарушение на правото му на защита, като по същество излага две оплаквания. От една страна, не бил информиран точно и ясно за всяко от деянията, в които е уличен, и съответно не получил възможност да бъде изслушан относно тези деяния. От друга страна, не получил достъп нито до преписката на OLAF, преди тази служба да изготви доклада си и да посочи в него името му, нито до самия окончателен доклад.

228 Най-напред следва да се припомни, че съгласно постоянната съдебна практика зачитането на правото на защита във всяко започнало срещу дадено лице производство, което може да завърши с неблагоприятен за лицето акт, представлява основен принцип на правото на Съюза, който трябва да бъде гарантиран дори при липсата на каквато и да е правна уредба относно съответното производство. Този принцип изисква всяко лице, спрямо което може да бъде издадено неблагоприятно за него решение, да получи възможност надлежно да изложи становището си относно фактите, които Комисията е констатирала в него ущърб, за да мотивира решението си (вж. в този смисъл решение от 24 октомври 1996 г., Комисия/Lisrestal и др., C-32/95 P, EU:C:1996:402, т. 21).

229 На първо място, що се отнася до оплакването, че ищецът не бил информиран достатъчно ясно за деянията, в които е уличен, и съответно не получил възможност да бъде изслушан относно тези деяния, следва най-напред да се констатира, че няма правна уредба, която да предвижда задължение за информиране на лицата, до които се отнасят външните разследвания на OLAF. За сметка на това, що се отнася до вътрешните разследвания, член 4 от Решение 1999/396/ЕО, ЕОВС, Евратом на Комисията от 2 юни 1999 година относно реда и условията за провеждане на

вътрешни разследвания във връзка с предотвратяване на измами, корупция и други незаконни действия, които накърняват интересите на Общностите (ОВ L 149, 1999 г., стр. 57; Специално издание на български език, 2007 г., глава 1, том 2, стр. 156), е озаглавен „Информиране на заинтересованата страна“ и гласи следното:

„При възникване на възможни основания за въвличане на член, длъжностно лице или служител на Комисията, заинтересованата страна се информира незабавно в срок, който не би навредил на разследването. […]

В случаите, при които е необходимо поддържане на абсолютна секретност за целите на разследването и при които се изисква прилагане на процедури по разследване, които подлежат на преразглеждане от националните съдебни органи, в споразумение с председателя на Комисията или с нейния главен секретар съответно, може да се предвиди задължение членът, длъжностното лица или служителят на Комисията да бъдат поканени да дадат становището си“.

230 Общият съд вече е постановявал, че при вътрешни разследвания на OLAF спазването на правото на защита е достатъчно гарантирано, ако службата действа в съответствие с член 4 от Решение 1999/396 (решение от 12 септември 2007 г., Nikolaou/Комисия, T-259/03, непубликувано, EU:T:2007:254, т. 245).

231 Същото се отнася и за процедурата за външни разследвания на OLAF. В този смисъл при външни разследвания спазването на правото на защита е достатъчно гарантирано, ако по аналогия с предвиденото в член 4 от Решение 1999/396 заинтересованото лице е информирано незабавно за възможността да бъде разследвано за измама, корупция или други незаконни действия, накърняващи интересите на Съюза, при положение че това не би навредило на разследването.

232 В настоящия случай следва да се припомни, че още през юли 2011 г. OLAF изпраща на ищеца писмо, с което го уведомява, че го смята за разследвано лице в рамките на разследването относно проекта GR/RESEARCH-INFSO-FP6-Robotics and informatics. В писмото OLAF ясно посочва, че изисква от ищеца обяснения и информация за участието на Zenon и Comeng в изследователските проекти по Шеста рамкова програма. Със същото писмо OLAF поканва ищеца на изслушване, за да му даде „възможност да изрази мнение и становище по всички факти, отнасящи се до [него] като заинтересовано лице“. Тя отбелязва, че за да се улесни изслушването, приканва ищеца да събере необходимите документи относно участието на Zenon и Comeng в тези изследователски проекти на Съюза, а именно копия от фактурите, издадени от Comeng на Zenon, доказателства за плащанията, копия от договорите за обслужване между Zenon и Comeng, копия от документите относно работата, извършена от консултантите за сметка на Comeng, копия от отчетните документи за часовете, отработени от консултантите, както и копия от договорите за обслужване между Comeng и други дружества, например [*поверително*][2].

233 OLAF също така пояснява, че ищецът има право да бъде придружаван от юридически съветник или друг представител, че след изслушването ще бъде помолен да прочете протокола и да го подпише, ако е съгласен със съдържанието му, че изявленията от изслушването може да бъдат използвани за целите на административно, дисциплинарно, съдебно или наказателно производство и че като последица от разследването може да бъде задължен да върне определени суми или пък преписката да бъде изпратена на дисциплинарните органи на Съюза или на компетентните национални съдебни органи.

2 — Заличени поверителни данни.

234 На 7 септември 2011 г. двама представители на OLAF се срещат с ищеца в дома му. От подписания от страните протокол от разпита личи, че в началото на ищеца е съобщено, че целта на OLAF е да провери основните факти и да събере информация за отношенията между Zenon и Comeng в контекста на изпълнението на договорите по Шеста рамкова програма. В това отношение трябва да се подчертае, че от протокола най-напред личи [*поверително*].

235 С писмо от 19 септември 2012 г. ищецът е уведомен, че OLAF е приключила разследването и разполага с основания да смята, че са извършени престъпления, засягащи финансовите интереси на Съюза. В писмото се пояснява, че въз основа на изводите от разследването OLAF е препоръчала на компетентните гръцки съдебни органи да образуват съдебно производство.

236 Предвид всички тези факти се налага изводът, че в конкретния случай ищецът е бил напълно информиран за основанията за воденото от OLAF външно разследване и за причините, поради които е разследван, а също и че той е получил достатъчна от правна страна възможност да бъде изслушан. По-конкретно, от доклада за разпита личи, че той напълно е съзнавал [*поверително*].

237 Следователно трябва да бъде отхвърлено оплакването, че ищецът не бил информиран ясно за деянията, в които е уличен, и съответно не получил възможност да бъде изслушан относно тези деяния.

238 На второ място, в този контекст трябва да се отхвърли и оплакването на ищеца, че не получил достъп нито до преписката на OLAF, нито до самия окончателен доклад.

239 Всъщност, що се отнася, първо, до достъпа до преписката на OLAF, следва да се приеме, че тази служба не е длъжна да предоставя на лицата, до които се отнася външното разследване, достъп до документите по разследването или до документите, изготвени от службата по този повод, доколкото това би могло да накърни ефективността и поверителността на възложената на OLAF задача, а също и нейната независимост. Всъщност спазването на правото на защита на ищеца е достатъчно гарантирано чрез информирането му (вж. по аналогия определение от 18 декември 2003 г., Gómez-Reino/Комисия, T-215/02, EU:T:2003:352, т. 65, както и решения от 12 септември 2007 г., Nikolaou/Комисия, T-259/03, непубликувано, EU:T:2007:254, т. 241 и от 8 юли 2008 г., Franchet и Byk/Комисия, T-48/05, EU:T:2008:257, т. 255) и чрез това, че на изслушването е взето становището му.

240 Второ, що се отнася до достъпа до окончателния доклад от външното разследване, няма разпоредба, която да предвижда подобно задължение за OLAF. По отношение на принципа на състезателност, незаконосъобразност на действията на OLAF би могло да се установи единствено в случай че окончателният доклад бъде публикуван или доколкото той бъде последван от приемане на неблагоприятен акт (в този смисъл вж. по аналогия решения от 12 септември 2007 г., Nikolaou/Комисия, T-259/03, непубликувано, EU:T:2007:254, т. 267 и 268, както и от 8 юли 2008 г., Franchet и Byk/Комисия, T-48/05, EU:T:2008:257, т. 259).

241 Ако адресатите на окончателните доклади, тоест Комисията и гръцките съдебни органи, са възнамерявали да постановят такъв акт по отношение на ищеца въз основа на окончателния доклад, тези други органи, а не OLAF е трябвало, ако е необходимо, да предоставят на ищеца достъп до докладите съобразно приложимите за тях процесуални норми.

[…]

243 Оттук следва, че Комисията не е допуснала нарушение на правото на защита на ищеца и съответно че третото основание не е налице.

Относно вредата и причинно-следствената връзка [...]

247 В това отношение се налага констатацията, че ищецът доказва наличието на нарушение на член 25, параграф 1 от Регламент № 45/2001 (вж. т. 98—102 и 172 по-горе). Ищецът обаче не доказва наличието на причинно-следствена връзка между нарушението и сочените от него вреди. Всъщност той не изтъква нито един довод, който да позволява да се разбере как в случая късната нотификация до длъжностното лице за защита на данните за обработването на личните му данни е увредила доброто му име и го е принудила да преустанови професионалната си дейност и да прекъсне академичната си дейност. Не е обяснено и защо с късната нотификация да са му причинени неимуществени вреди. Ето защо, доколкото се опира на упоменатото нарушение, искането за обезщетение трябва да бъде отхвърлено като неоснователно.

248 По тези съображения искането за обезщетение трябва да бъде отхвърлено като неоснователно.

[...]

По изложените съображения

ОБЩИЯТ СЪД (четвърти състав)

реши:

1) Отхвърля иска.

2) Осъжда г-н Athanassios Oikonomopoulos да заплати съдебните разноски, включително тези по обезпечителното производство.

Prek Labucka Kreuschitz

Обявено в открито съдебно заседание в Люксембург на 20 юли 2016 година.

Подписи